

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

A SZE EKL 2020. ÉVI
ODR TEVÉKENYSÉGÉRŐL

SZE EKL ODR beszámoló 2020

„Semmi sem állandó, csak a változás maga, de összefogva - összetartva egymást segítve minden lehetőség.”

A SZE-EKL tagkönyvtárainak felügyeletét és a számukra nyújtott szakmai segítséget a Központi Könyvtár (KK) koordinálja. A KK az Egyetem összes karának oktatói-, hallgatói- és kutatói - információ-szolgáltató és dokumentum-ellátó - igényeit igyekszik kielégíteni. Külön kari könyvtára a Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Karnak (DFÁJKK) az Apáczai Csere János Karnak (AKK) és a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karnak (MÉKK) van. Mivel hálózatban működünk, a karok hallgatói a tanulmányaikhoz szükséges szakirodalmat a hálózat bármelyik tagkönyvtárból kölcsönözhetik. A használók olvasójeggyel/plasztikkártyával a hálózat valamennyi könyvtári szolgáltatását igénybe tudják venni. A tagkönyvtárak egyenrangú partnerként – a helyi igények figyelembevételével - hasonló működési feltételek mellett nyújtják a szolgáltatásaikat.

Az egyetemi hallgatók létszáma meghaladta a 16 ezer főt és több mint 1000 fős egyetemi munkavállalók a célközönség ezen kívül a külsős nem egyetemi polgárok is szép számban használják a könyvtárat. 2020-ban aktív használóink száma 8659 fő volt. Ebből egyetemi polgár 92%, külső olvasó 8%. Egész évben 136265 személyes használat volt a korlátozások ellenére is könyvtári hálózat szinten. Természetesen nem egyforma a leterheltsége a könyvtáraknak, hiszen a karokon is más és más a hallgatói létszám.

Könyvtáraink állománya 2020. december 31-én 331638 db, a kölcsönzött dokumentumok száma 287429 db volt, emellett 168327 db dokumentumot online szolgáltatunk. A kifizetett számlák alapján az állománygyarapításra fordított összeg: 12.122.000 Ft

ODR 2020. évi keretből történt dokumentum vásárlások					
Idegen nyelvű	Ft	Db	Magyar nyelvű	Ft	Db
KK	124 980 Ft	4	KK	199 586 Ft	34
AK	44 407 Ft	2	AK	103 486 Ft	26
MÉK	98 083 Ft	6	Jogi	99 458 Ft	21
Összesen:	267 470 Ft	12	Összesen:	402 530 Ft	81
Teljes összeg:			670 000 Ft		
Összes (darab):			93 db		

Szakkönyvek	Pszichológia	Pedagógia, jog	Természetvédelem, biokémia	Orvostudomány, logisztika, management	Játék	Történelem
Db	5	49	2	31	3	1

Szépirodalom	Db	2
--------------	----	---

Könyvtárközi kölcsönzés

2020. március 13-tól a járványügyi szabályozásoknak megfelelően könyvtárunk határozatlan időre bezárt és online könyvtárrá alakult át. Május 18-tól korlátozottan, csak az egyetemi polgárok számára, valamint a nyári leállás (július 27-augusztus 23.) után szeptember 2-től november 11-ig voltunk újra nyitva a járványügyi szabályok betartása mellett. A Covid második hulláma november 11-től ismét az online térbe terelte szolgáltatásainkat.

2020-ban a könyvtárközi kölcsönzés eredményeit is nagyban befolyásolták a járványügyi intézkedések. Mivel nagyjából a naptári év felében biztosíthattuk csak a megszokott nyitvatartást, így számaink értelemszerűen alacsonyabbak, mint a korábbi években, ami azonban mutatja a szolgáltatásra mutató igényt, hogy arányuk nem csökkent olyan mértékben, ahogyan a nyitvatartásunk indokolná. A 2020-as számaink nagyjából 70%-az előző évi számoknak. A könyvtárközi kölcsönzés online kérlapon is igénybe vehető szolgáltatás, tehát az olvasók digitális kéréseket a megszokott módon kérhettek, de eredetiben történő kérés esetén is tudtuk biztosítani a szolgáltatást, mert korlátozott nyitvatartásunk lehetővé tette a könyvek átvételét a kölcsönző pultnál.

Összességében elmondható, hogy a 2020-as esztendőben a kért dokumentumok aránya, nagyjából 60%, a küldötteké 40%. Az elmúlt évtizedben az arány jellemzően fordított volt, illetve az utóbbi években a fele-fele arány volt a jellemző.

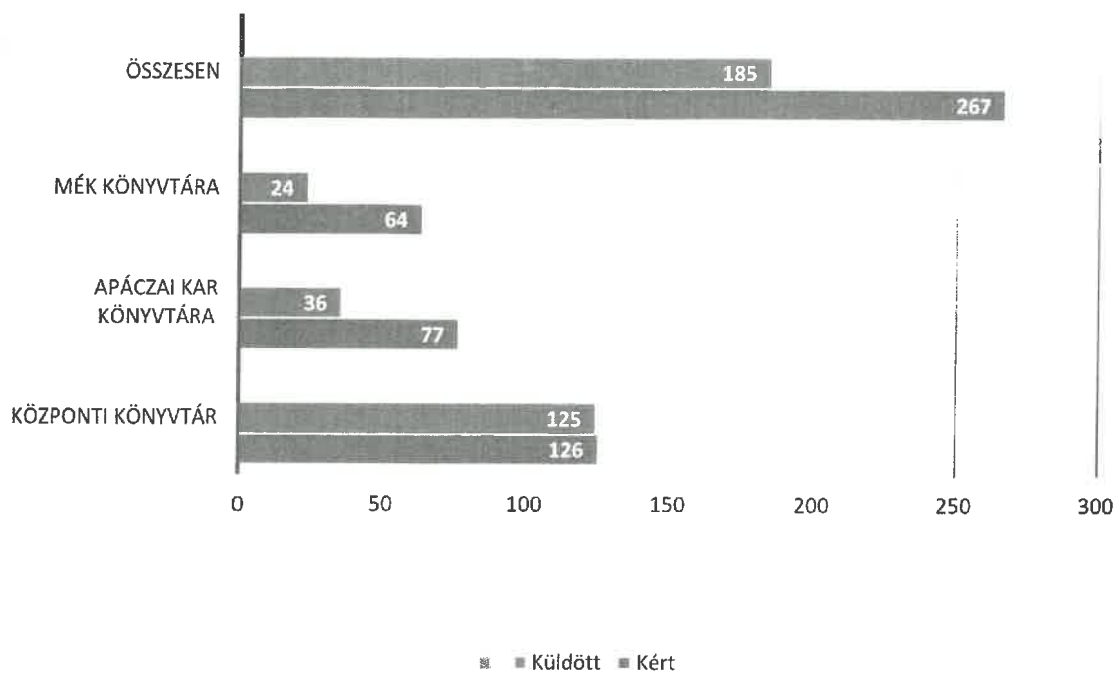
A könyvtárközi kölcsönzés a SZE-EKL valamennyi tagkönyvtárban elérhető szolgáltatás. Önálló ODR-regisztrációval a Központi Könyvtár, az Apáczai Csere János Kar Könyvtára valamint a mosonmagyaróvári Mezőgazdasági és Élelmiszertudományi Kar Könyvtára rendelkezik. A Deák Ferenc Állam-és Jogtudományi Kar Könyvtárából érkező kéréseket a Központi Könyvtárban intézzük.

2020-ban összesen 452 könyvtárközi tranzakció történt a SZE EKL könyvtári hálózatában.

	Kért	Küldött
Központi Könyvtár	126	125
Apáczai Csere János Kar Könyvtára	77	36
MÉK Könyvtára	64	24
Összesen	267	185

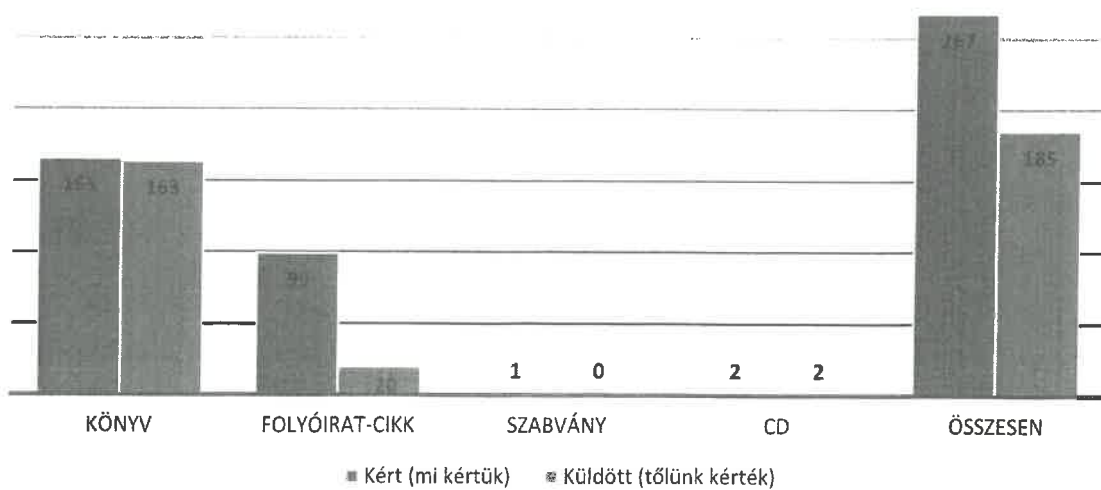
1.táblázat - Könyvtárközi kölcsönzés a kari könyvtárakban 2020. január 1 – 2020. december 31.

SZE EKL ODR beszámoló 2020

1. ábra- Könyvtárközi kölcsönzés a kari könyvtárakban 2020, január 1 – 2020. december 31.

Könyvtárközi kölcsönzés 2020

2. ábra Könyvtárközi kölcsönzés dokumentumtípusok szerint 2020

Kért dokumentumok

A 2020-as esztendőben március közepét követően megnőtt a digitális kérések aránya, hiszen online oktatásra tért át a felsőoktatás. Májustól kezdve azonban, mivel korlátozott nyitvatartásunkat bevezettük, újra megoldható volt a személyes könyvvétél, így újra nőtt az eredetiben kérések száma.

Összességében elmondható, hogy a jogtudományi, menedzsment tudományi, orvostudományi kérések aránya túlsúlyban van a műszaki jellegű kérésekkel szemben.

Mivel Győr város könyvtáraival kitűnő a kapcsolatunk, így szépirodalmi, helyismereti jellegű kéréseket legtöbbször a Dr Kovács Pál Megyei Könyvtár és Közösségi Térrel intézzük.

Gyakran kérünk még dokumentumokat a KSH Könyvtárától, a Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtártól Szombathelyről, de élénk a kapcsolatunk a Miskolci Egyetem Könyvtár, Levéltár, Múzeummal, a BME-OMIKK-al, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárral, Országgyűlési Könyvtárral is.

Orvostudományi jellegű kéréseinkben általában a PTE-Pekár Mihály Orvostudományi Szakkönyvtára van segítségünkre.

Küldött dokumentumok

A 2020-as év példátlanul alacsony küldött dokumentum-számokat hozott. Mivel könyvtárközi partnereink sem/vagy csak korlátozottan voltak nyitva, természetes módon kevesebb igény merült fel. A másik oka az lehet, hogy a kurrens cikkek egyre nagyobb arányban elérhetőek online formában különféle adatbázisokban.

Bízunk benne, hogy a kért/küldött dokumentumok aránya a 2021-es esztendőben újra 50-50% körül stabilizálódik majd.

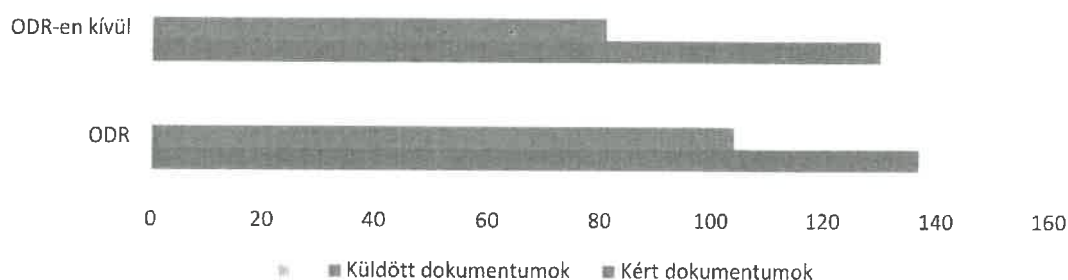
Ami nem csökkent 2020-ban sem a küldött dokumentumok terén, az az ODR-en kívüli, tagkönyvtárainknak küldött könyvek és cikkek száma. A SZE-EKL tagkönyvtáraiból túlnyomó többségében nyomtatott könyveket kérnek, de a digitális kérések aránya is 7%-kal növekedett a 2019-es évhez képest.

A könyvtárunkhoz intézett kérések jellemzően gazdaságtudományi, műszaki tudományi témájúak, de szociológiai, jogtudományi és az életmóddal, egészségtudománnyal kapcsolatos kérések is gyakoriak voltak.

SZE EKL ODR beszámoló 2020

Az általunk küldött dokumentumok terén elsősorban a helyi könyvtárközi szerepünk erős, a régió könyvtárai és a város iskolai könyvtárai kérnek tőlünk a leggyakrabban dokumentumokat, de élénk a kapcsolatunk a Miskolci Egyetem Könyvtár, Levéltár, Múzeummal, a Soproni Egyetem Könyvtár és Levéltárával és kisebb települések könyvtáraival is.

ODR-kérések aránya

1.

3. ábra Könyvtárközi kölcsönzések ODR-en keresztül 2020

	Kért dokumentumok	Küldött dokumentumok
ODR	137	104
ODR-en kívül	130	81

Könyvtárunk törkszik az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer használatával megoldani könyvtárközi kölcsönzéseit. A 2016-os évtől kezdve (amikor a felsőoktatási integráció során könyvtári hálózatunk kialakult) azonban romlott könyvtárközi kölcsönzésekben belül az ODR-esek aránya, hiszen a korábban gyakori ODR partnereink, a MÉK Könyvtára és az Apáczai Csere János Kar Könyvtára saját intézményünk részeivé váltak. Velük, és számos győri középiskolai könyvtárral ODR-en kívül intézzük a könyvtárközi kölcsönzéseket. Az általunk kért dokumentumok esetében törekszünk az ODR használatára, a 2020-as esztendőben viszont, mivel sok esetben digitális formára kellett törekednünk, ez az arány is romlott a korábbi évekhez képest.

SZE EKL ODR beszámoló 2020

A Magyar Országos Közös Katalógusba (MOKKA) a SZE-EKL állományából 37048 db bibliográfiai rekord került betöltésre. Ami viszont arányaiban jelentősen nőtt, az az általunk kért dokumentumok közül a digitális kérések száma. Ez a változat egyre kényelmesebbnek, praktikusabbnak tűnik olvasóink számára.

Összegzés

Hisszük, hogy egyre többen velünk tartanak a következő években is.

Az Egyetemi Könyvtárban azon dolgozunk, hogy minél több használót ki tudjunk szolgálni. A felmérések alapján felülvizsgáljuk, tovább fejlesztjük, színvonalasabbá tesszük meglévő szolgáltatásainkat, és a 21. század igényeinek megfelelő új szolgáltatásokkal bővítjük a palettánkat. Igyekszünk mindezt otthonos, szép, kulturált környezetben tenni, innovatívan fejlődni a felhasználóink és a fenntartó igényeit figyelembe véve.

Győr, 2021. július 8.

Tóth Csilla
Tóth Csilla
mb. igazgató

